

ALLSTA-KLINGSTA-VI-TUNBYN [Y 5]

Motivering

Centraltygd med bebyggelse av 1800-talsprägel där fornlämningar och ortnamn vittnar om forntida centralitet och lång bebyggelsekontinuitet. (Fornlämningssmiljö, Bymiljö).

Uttryck för riksintresset

Öppen odlingsbygd med inslag av fornlämningar i form av grupper med gravar eller gravfält med högar och stensättningar, i flera fall med anslutande husgrundterrasser. Medelpads största fornborg. Gamla bylägen norr och väster om Klingstatjärnen. Ortnamnen Tunyn, Vi samt sockennamnet Tuna antyder centrala funktioner i Järnålderssamhället.

Området är en av Medelpads tätaste järnåldersbygder, vilket den stora mängden fornlämningar från den tiden vittnar om. Fornlämningarna berättar om mänsklig aktivitet med betoning på begravningstradition och bosättningsmönster. De bördiga jordarna kring tjärnen och i dalgången mellan Tunomsberget och Allstaåsen tillsammans med närheten till Ljungan och de stora sjösystemen, har varit de främsta förutsättningarna för bygdens etablering och utveckling genom historien. Flera av ortnamnen inom området kan också härledas till järnåldern.

I det kuperade landskapet kring Klingstatjärnen är största delen av gravarna högt placerade, antingen i randområdet mellan skog och åker eller ovan tjärnen. Tjärnen var redan under järnåldern avsnörd från havet, vilket gör att fornlämningarna har kvar sina ursprungliga lägen i förhållande till vattnet.

I anslutning till gravarna har järnålderns gårdar legat. Under järnåldern byggdes s.k. långhus och det finns flera husgrundterrasser av den typen bevarade i området. Det forntida bosättningsmönstret med gårdarna högt mellan skog och odlingsmark har levat kvar långt in i historisk tid.

På Prästhusberget ligger en fornborg, troligen anlagd under folkvandringstid. De anlagda stenmurarna ihop med de naturliga branterna avskärmar bergets topp. Fornborgen är en av nio i länet och den största i Medelpad. Samtliga ligger på branta berg och oftast på platser något indraget ifrån kusten.

Länsstyrelsen
Västernorrland

Besöksadress: Nybrogatan 15 och Pumpbacksgatan 19
Telefon: 0611-34 90 00

E-post: vasternorrland@lansstyrelsen.se
Webbplats: www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Detta material är framtaget i samband med länsstyrelsens översyn av riksintresseområden för kulturmiljövården under 2015. För mer information eller frågor kontakta Samhällsbyggnadsenheten eller gå in på länsstyrelsens webbplats under Samhällsplanering och kulturmiljö.